

Брюксел, 22 януари 2024 г.
(OR. en, hu)

5599/24
ADD 1

Междуетноститутуционално досие:
2022/0099(COD)

CODEC 118
ENV 65
CLIMA 27

БЕЛЕЖКА ПО ТОЧКИ I/A

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Проект за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно флуорсъдържащите парникови газове, за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 517/2014 (първо четене) – Приемане на законодателния акт – Изявления

Изявление на Чешката република

Чешката република е изцяло ангажирана да гарантира спазването на Монреалския протокол, да противодейства по-ефективно на незаконната търговия и да допринася за усилията на ЕС за постигане на целите на пакета „Подготвени за цел 55“ и на неутралност по отношение на климата.

Въпреки че сме съгласни с целите на регламента, считаме, че окончателното споразумение за съжаление надхвърля тези цели и съдържа избор на политика, който не е бил анализиран изцяло и попада в обхвата на различно законодателство, по-специално на Регламента REACH.

За Чешката република сред най-проблематичните разпоредби са новият параграф относно комутационната апаратура (член 13, параграф 5), който въвежда забрана за една от алтернативите с нисък потенциал за глобално затопляне (ПГЗ), и няколко части от приложение IV, по-специално относно климатично оборудване и термопомпи от разделен тип, с които се въвежда забрана за алтернативи с нисък ПГЗ, считано от 2035 г. Освен това друг значителен проблем за нас са забраните за алтернативи с нисък ПГЗ в сектора на пенопластите, аерозолите и моноблоковите термопомпи.

За Чешката република изборът на политиката за забрана на алтернативите с нисък ПГЗ в сектора на термопомпите и комутационната апаратура, заедно с други много стриктни забрани за термопомпите в приложение IV и с нововъведените забрани, свързани с обслужването на термопомпи, е много чувствителен въпрос. Нашите планове за качеството на въздуха разчитат в значителна степен на внедряването на термопомпи, като са направени значителни инвестиции със средства от европейските структурни и инвестиционни фондове (по-специално Кохезионния фонд) и от приходите от СТЕ на ЕС в този сектор. Опасяваме се, че всякакви допълнителни пречки биха засегнали неблагоприятно политиката ни в областта на качеството на въздуха и устойчивостта на инвестициите, направени в процеса на преход от въглища към по-чисти енергийни източници.

Освен това считаме, че забраната на алтернативи с нисък ПГЗ е в противоречие с духа на Решение XXXIV/3 на страните по Монреалския протокол, с което страните се насърчават да повишат енергийната ефективност, като същевременно постепенно намалят флуоровъглеродородите, и да вземат предвид доклада на групата за техническа и икономическа оценка (TEAP) за 2022 г. Решение XXXIV/3 не е единична инициатива и дебатът относно енергийната ефективност в рамките на Монреалския протокол не изключва по никакъв начин флуорсъдържащите алтернативи с нисък ПГЗ.

Въз основа на горепосочените причини и въпреки положените съществени усилия за разрешаване на някои от тези проблеми, Чешката република не е в състояние да подкрепи споразумението и ще се въздържа от гласуване.

Изявление на Естония

Естония остава изцяло ангажирана с гарантирането на спазването на целите на политиката на ЕС в областта на климата за 2030 г. и 2050 г., за да се постигнат целите на Парижкото споразумение и Монреалския протокол. Поради това Естония приветства обновяването на предложението за регламент относно флуорсъдържащите парникови газове и подкрепя преследваната от него цел за допълнително намаляване на емисиите на флуорсъдържащи парникови газове, за да се допринесе за постигането на целите на ЕС в областта на климата, както и да се стимулират иновациите за продукти с нисък ПГЗ или продукти без флуорсъдържащи парникови газове.

Споразумението по Регламента за флуорсъдържащите парникови газове бе постигнато след сложни и напрегнати дискусии. В хода на преговорите Естония изрази загриженост относно предложеното темпо на поэтапното намаляване на флуоровъглеродородите и свързаните с това разходи за обществото, както и относно достатъчната наличност и достъпност на алтернативни технологии на малки пазари като Естония.

Освен това Естония би искала да подчертае отново, че съответните забрани следва да се основават на задълбочена оценка на въздействието на реалната осъществимост и на наличните алтернативи. Изразяваме съжаление, че това невинаги е било така. В някои случаи оценките на въздействието бяха недостатъчни или липсваха, а необходимостта от бързо и цялостно постепенно премахване в някои сектори е спорна както от климатична, така и от икономическа гледна точка — отклоняваме се от ползите за климата. Едно от тези опасения е свързано със забраната за флуорсъдържащи парникови газове в малки термопомпи и охладители от разделен тип — ние забраняваме функциониращи алтернативи с нисък ПГЗ в полза на минимално въздействие върху климата, ако въобще има такова. В същото време използването на алтернативи с нисък ПГЗ е в пълно съответствие с Монреалския протокол и неговите цели за намаляване.

Друг важен за нас въпрос е ограничението, свързано със пенопластите в строителството. За да запазим очакваното темпо на саниране, определено в наскоро договорената Вълна на саниране, трябва да строим целогодишно през всички сезони. Поради това забраната за използване на флуорсъдържащи парникови газове с нисък ПГЗ в пенопласти за изолация е контрапродуктивна за тази цел, тъй като няма решение без флуорсъдържащи парникови газове за температури на сградите под + 5 градуса по Целзий. Отново подчертаваме – въвеждаме забрана за продукти с флуорсъдържащи парникови газове с нисък ПГЗ без оценка на въздействието, с надеждата, че до момента на влизане в сила на забраната на пазара ще има подходяща и достъпна алтернатива.

Очакваме бъдещите насоки на Комисията относно приложение IV, в които се разясняват забраните и се дават примери за това как различните продукти попадат в обхвата на някои забрани. Това е от решаващо значение за разбирането на забраните и за правилното и еднообразно прилагане на новия регламент в целия ЕС.

Въпреки че Естония подкрепя постигнатото споразумение по регламента, очакваме клаузата за преглед на забраните в приложение IV да отговори по подходящ начин на въпроса за съществуващите алтернативи и изтъкнатите по-горе опасения.

Изявление на Унгария

Унгария е ангажирана с постигането на целите на ЕС в областта на климата за 2030 г. и 2050 г. и счита, че е важно да се постигнат целите, определени в Парижкото споразумение. Въпреки че напълно споделя общата цел за засилване на ролята на Регламента за флуорсъдържащите парникови газове за постигането на неутралност по отношение на климата, Унгария не е в състояние да подкрепи окончателния компромисен текст.

Макар и да оценяваме високо някои от елементите на пакета (включително поддържането на квотна цена от 3 EUR, осигуряването на предпазни мерки и дерогации за гарантиране на безопасността и избягване на монопол на пазара, запазването на освобождаването за полупроводниците от квотната система), споразумението пресича важни червени линии, които Унгария вече многократно е изтъквала.

На първо място, според нас споразумението противоречи на целите на RePowerEU и на бързото внедряване на термопомпи. Следователно една широка забрана на хладилните агенти, по-специално на алтернативи с по-ниски емисии, противоречи на амбициите на ЕС в областта на климата и би възпрепятствала навлизането на по-благоприятни за климата алтернативи, включително поради тяхната достъпност.

В хода на преговорите Унгария последователно изтъкваше, че аспектите на енергийната ефективност, техническата безопасност и икономическата осъществимост не трябва да се пренебрегват и че следва да се вземат предвид различните икономически и географски условия във всяка държава членка. Споразумението не дава отговор на тези опасения.

Възможно е също така да възникнат опасения във връзка с ограничената поддръжка на продуктите, които понастоящем се предлагат на пазара и са проектирани за много десетилетия напред, както и относно недостатъчното време за подготовка за технологичния преход. Техническите решения за видовете оборудване, които понастоящем се предлагат на пазара, ще бъдат забранени, а за новото оборудване, пуснато на пазара или новопроизведено въз основа на съвременните технологии, ще има значителни ограничения в рамките на няколко години. Новите технически предизвикателства ще изискват усъвършенстване на настоящите системи за обучение. Ако това не бъде направено, може да се стигне до недостиг на квалифицирана работна ръка.

Унгария счита, че пазарните ограничения за оборудването не могат да бъдат изцяло приложени в определения срок, имайки предвид аспектите, свързани с енергийната ефективност и техническата безопасност. Предвидените в споразумението дерогации не предоставят задоволително решение на този проблем, тъй като се очаква значителна част от сегашното оборудване да бъде заменено в рамките на 10 години.

Поради високия им потенциал за глобално затопляне наличието на флуорсъдържащи хладилни агенти непрекъснато намалява при настоящата квотна система. Същевременно предвиденият в споразумението график за намаляване на квотите не отчита пазарните и технологичните нужди, което би могло да доведе до сериозен недостиг на законно предлагани хладилни агенти на пазара, както и до драстично увеличение на пазарната цена на хладилните агенти.

Регламентът би могъл да доведе до непропорционална промяна на пазара, която би могла да засегне потребителите поради увеличението на цените. Комбинацията от различни прекалено ограничителни мерки в рамките на Регламента за флуорсъдържащите парникови газове, като например тези за термопомпите, и повишаването на цените, би могла да доведе до значително увеличаване на незаконните търговски дейности и внос, на които Унгария, като гранична държава на ЕС, би била изложена в значителна степен. От друга страна, това би създавало прекомерна тежест за компетентните органи на държавите членки.

Използването на серен хексафлуорид (SF₆) в някои електрически комутационни апаратури все още е необходимо, за да се гарантира безопасната експлоатация на електроенергийната мрежа при настоящите технологични условия. Споразумението постепенно ще премахне съществуващите технологии на пазара, принуждавайки операторите на мрежи и производителите на електроенергия да се адаптират бързо към нови, често по-скъпи технологии. Вече има дружества със значително пазарно предимство. Това би могло също така да постави участниците на пазара в ЕС в сериозно неравностойно конкурентно положение. Освен това забраната за инсталиране на електрическа комутационна апаратура не съответства на реалната пазарна ситуация, нито от гледна точка на техническата безопасност, нито от гледна точка на проектирането. По-специално във време на енергийна криза това би могло да застраши стабилността на енергийните доставки и енергийната сигурност и да облагодетелства много ограничен брой производители, което ще доведе до допълнителни нарушения на пазара.

Не на последно място, много от въведените забрани не са подкрепени от съответна оценка на въздействието относно наличието на подходящи алтернативи и техните пазарни цени. Освен това, макар че според предварителната оценка на Европейската комисия някои от мерките няма да доведат до значително намаляване на емисиите, те все пак ще отстранят от пазара други жизнеспособни алтернативи с ниски емисии.